

Aan de gemeenteraad

Domein	: Dienstverlening en samenleven	Ons kenmerk	: D856761
Team	: Beleid	Zaaknummer	: Z25 214624
Contactpersoon	: Anke de Haan	Bijlage(n)	: 1
		Verzenddatum	: 6 mei 2025

Onderwerp : Programmaplan Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming NHN

Geachte leden van de raad,

Met deze raadsinformatiebrief willen wij u informeren over de ontwikkelingen rondom het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming en de wijze waarop hier in Noord-Holland Noord invulling aan wordt gegeven middels een Programmaplan Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming NHN.

Aanleiding

Geweld in relaties en gezinnen is de meest voorkomende vorm van geweld. Dit heeft ernstige gevolgen voor de mensen die het treft. Bovendien is er een risico dat het patroon van geweld en onveiligheid van generatie op generatie wordt overgedragen. Te vaak zien hulpverleners zich genoodzaakt om gedwongen maatregelen in te zetten, of zelfs jeugdigen uit huis te plaatsen. Ouders voelen zich onvoldoende gehoord en geholpen en hebben geen vertrouwen in de instanties, terwijl organisaties kampen met hoge werkdruk en personeelsverloop.

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) spreekt van hardnekkige stelselproblematiek:

- Er is te veel sprake van een estafettemodel in de complexe jeugdbeschermingsketen, waardoor onderzoeken en hulpverleningsplannen overlappen en het voor de gezinnen en professionals onduidelijk is waar ze naartoe moeten werken;
- Gezinnen krijgen te vaak niet op tijd passende hulp, wat leidt tot opstapeling van problemen en escalatie;
- Achterliggende problematiek binnen het gezin krijgt in het huidige stelsel nog te weinig aandacht (zoals psychische problematiek van ouders, verslaving, schulden, complexe scheiding, huisvesting).

Er is een landelijk Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming opgesteld in opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de ministeries van Justitie en Veiligheid en Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het toekomstscenario schetst op

hoofddijnen hoe de kind- en gezinsbescherming er over 5 tot 10 jaar (2026-2031) uit zou kunnen zien.

Achtergrond en uitgangspunten

Met de 17 gemeenten van Noord-Holland Noord (NHN) en partners uit de uitvoeringspraktijk is een programmaplan Toekomstscenario kind- en Gezinsbescherming NHN gemaakt. Hiervoor hebben de bestuurders in 2023 opdracht gegeven. Het betreft een langjarig ontwikkelprogramma waarin nieuwe dingen proberen en cultuurverandering centraal staan. Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming NHN bouwt voort op het programma 'Geweld hoort nergens thuis' (2019-2022), waarin een goede aanzet is gegeven aan:

- het versterken van lokale teams in Werken aan veiligheid;
- het inzetten van een Multidisciplinaire Aanpak (MDA++) door specialisten van betrokken organisaties, gemeenten en politie;
- het inzetten van getrainde ervaringsdeskundigen (bij bijvoorbeeld voorlichting, meedenken bij beleid en casuïstiek).

Binnen het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming NHN willen we breder werken aan de veiligheid in gezinnen en daar alle gezinsleden bij betrekken, waarbij onderliggende oorzaken worden aangepakt (doelgroep 0-100).

Programmaplan Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming Noord-Holland Noord

Het programmaplan heeft vier belangrijke ontwikkeldoelen:

1. Stevige lokale teams die werken aan veiligheid:
om (dreigende) onveiligheidsvraagstukken in thuissituaties vroegtijdig en efficiënt op te pakken. Er is voor een gezin of huishouden één vast gezicht binnen het lokaal team dat, indien nodig, samen optrekt met een professional uit een regionaal veiligheidsteam. Expertise- en deskundigheidsbevordering is nodig om lokale teams in staat te stellen deze taak uit te laten voeren. Het rijk stelt een werkpakket en handelingskader voor professionals van lokale teams beschikbaar.
2. Samenwerken in het netwerk:
om het huidige estafettemodel te doorbreken. Het Toekomstscenario gaat uit van Regionale Veiligheidsteams (RVT), waarin functies van Veilig Thuis, Gecertificeerde instelling en de Raad voor de Kinderbescherming zijn samengevoegd. Professionals van lokale teams, van RVT's en specialistische aanbieders werken systeem- en gezinsgericht in gezamenlijkheid aan het effectief en duurzaam borgen van veiligheid
3. Uitbreiden naar andere/aanpalende domeinen:
om integraal en gezins-/systeemgericht te kunnen werken. Dit kan door inzet van consultatiefuncties en het verbinden van het jeugddomein aan volwassenenproblematiek en vraagstukken op het gebied van bestaanszekerheid. Daarnaast wordt onderzocht hoe bestaande expertisenetwerken kunnen worden benut.
4. Vakmanschap, expertise en deskundigheid verbeteren:
om onveiligheid volgens een gezamenlijke visie, grondhouding, aanpak en instrumenten acuut en duurzaam aan te pakken. Er wordt gebruik gemaakt van bestaande expertise netwerken en van ervaringsdeskundigen.

Het plan is op hoofddijnen beschreven. Lopende projecten en activiteiten staan opgenomen in het plan, nieuwe projecten en pilots worden op dit moment uitgedacht en beschreven in plannen. Uitgangspunten voor nieuwe pilots en projecten zijn: aansluiten bij wat werkt, zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande initiatieven en structuren en inzetten op quick-wins.

Op deze manier werken we in Noord-Holland Noord naar concrete en realistische resultaten die leiden tot verbetering voor professionals en inwoners.

Relatie landelijke programma's Hervormingsagenda Jeugd en IZA/GALA

Het programma Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming en het landelijk programma Hervormingsagenda Jeugd versterken elkaar en kunnen niet los van elkaar gezien worden. Beide programma's kennen overlappende doelstellingen op het gebied van: sterke lokale teams, domein overstijgende samenwerking en de verbinding met de volwassenen GGZ. Zowel het Integraal Zorgakkoord (IZA) als het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) hebben net als de Hervormingsagenda en het Toekomstscenario het doel de toegankelijkheid, kwaliteit en betaalbaarheid van zorg te borgen.

Stuurgroep Toekomstscenario Noord-Holland Noord

Binnen het programma is er een stuurgroep met wethouders uit Alkmaar, Kop van Noord-Holland en West-Friesland, en bestuurders van Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming en Gecertificeerde Instellingen. De betreffende wethouders zijn gemandateerd om besluiten te nemen over de verdere invulling, uitwerking en implementatie van het programma in NHN. De gemeenteraden worden periodiek geïnformeerd over de voortgang en resultaten met een raadsinformatiebrief.

Financiële aspecten

Voor Noord-Holland Noord ontvangen Alkmaar en Den Helder, als centrumgemeenten, van het Rijk financiële middelen. Het geld moet worden ingezet om toe te werken naar een werkwijze zoals die in het programmaplan Toekomstscenario staat. Hiervoor zijn de beschikbare middelen gebundeld, waarbij de uitvoering belegd is bij Alkmaar. Dit is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente Alkmaar en gemeente Den Helder.

Bijlagen

Programmaplan Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming Noord-Holland Noord

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo

J. van den Beij-Veenstra
gemeentesecretaris

M. ten Bruggencate
burgemeester